

Statistik om nyupptäckta cancerfall 2015

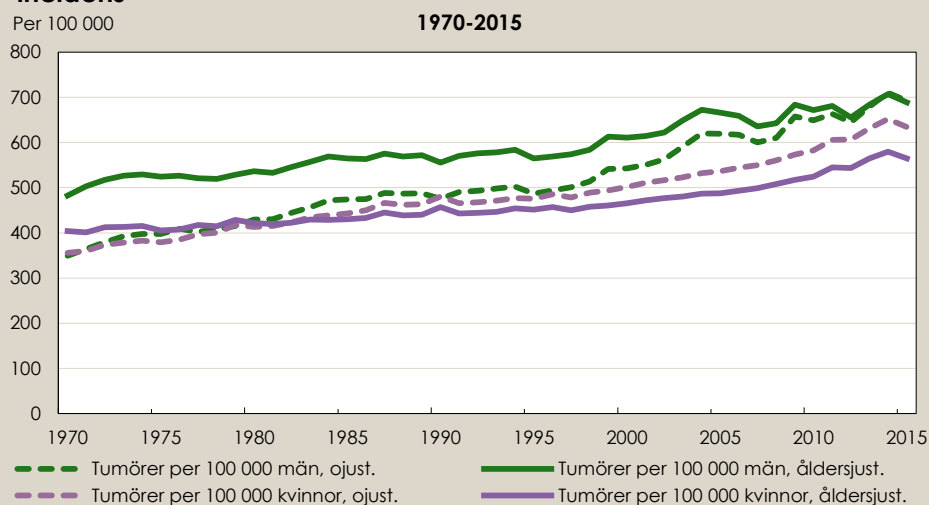
År 2015 rapporterades cirka 65 000 maligna tumörer för drygt 61 000 individer till cancerregistret. Fördelningen mellan män och kvinnor är relativt jämn. Den vanligaste cancerformen bland kvinnor är bröstcancer och bland män prostatacancer. Det finns geografiska skillnader med lägre sjukdomsförekomst i norrlandslän jämfört med landets södra delar.

Antalet nya cancerfall har ökat

Antalet cancerdiagnoser har ökat under perioden 1970–2015. Figur 1 visar antal nya tumörer per 100 000 invånare för kvinnor och män. För kvinnor har antalet ökat från 360 till 634 per 100 000 invånare och för män från 350 till 693. Det motsvarar en ökning med 76 procent för kvinnor och 98 procent för män.

Risken att insjukna ökar för de flesta cancerformer med en stigande ålder och den växande andelen äldre i befolkningen är en bidragande orsak till ökningen av antalet cancerfall. Insjuknandet justerat för ålder, den så kallade åldersstandardiserade incidensen, (Figur 1, streckade linjer) har därför inte ökat inte lika kraftigt. Under perioden 1970–2015 har den åldersstandardiserade incidensen ökat från 404 till 565 per 100 000 för kvinnor och från 482 till 689 per 100 000 för män, vilket motsvarar en ökning på 40 procent för både kvinnor och män. Antalet cancerfall som diagnosticeras påverkas också av screeningverksamhet och en ständig utveckling av cancerdiagnostiken. Naturligtvis har faktorer som t.ex. andelen rökare och överviktiga i befolkningen och mönstren för alkoholkonsumtion betydelse för antalet cancerdiagnoser.

Figur 1. Tumörer per 100 000 invånare, ojusterad och åldersjusterad incidens

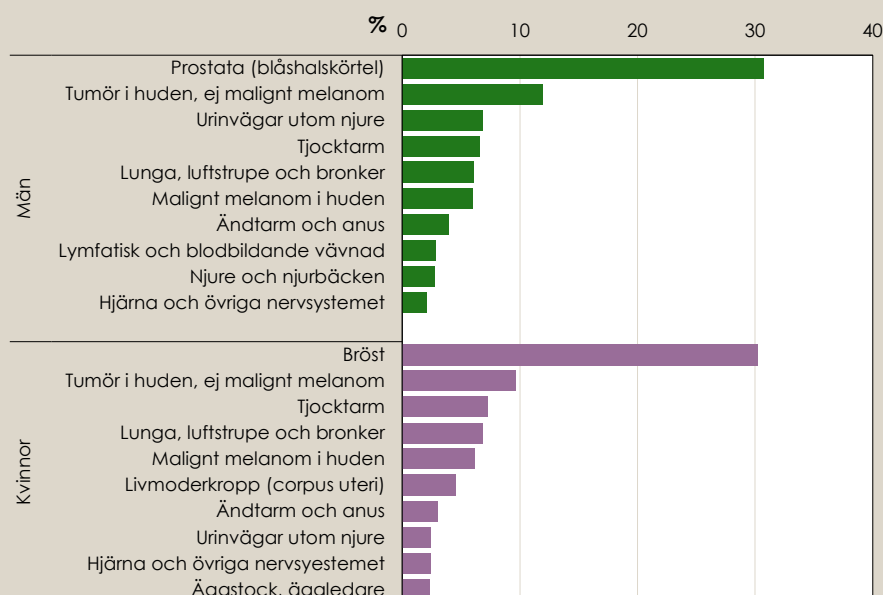

De vanligaste cancersjukdomarna

De tio vanligaste cancerformerna utgör drygt 75 procent av alla cancersjukdomar. Bröstcancer och prostatacancer är de i särklass största cancersjukdomarna och står för drygt 30 procent av all cancer. Hudcancer (exklusive malignt melanom) är den näst största cancersjukdomen för både kvinnor och män. Det är också den cancersjukdom som ökar mest.

Figur 2. De 10 vanligaste cancersjukdomarna 2015

Andel av samtliga cancersjukdomar för män respektive kvinnor

Källa: cancerregistret, Socialstyrelsen

Idag drabbas fler kvinnor än män av lungcancer

Lungcancer är den vanligaste cancerrelaterade dödsorsaken bland kvinnor i Sverige och den näst vanligaste, efter prostatacancer, för män. Lungcancer har minskat något bland män sedan 1980-talet men har under samma period ökat kraftigt bland kvinnor. Ökningen speglar ändrade rökvanor bland kvinnor sedan 1960-talet. Vanligaste åldern att insjukna i lungcancer är runt 70 år men drygt hundra personer varje år insjuknar redan före 50 års ålder.

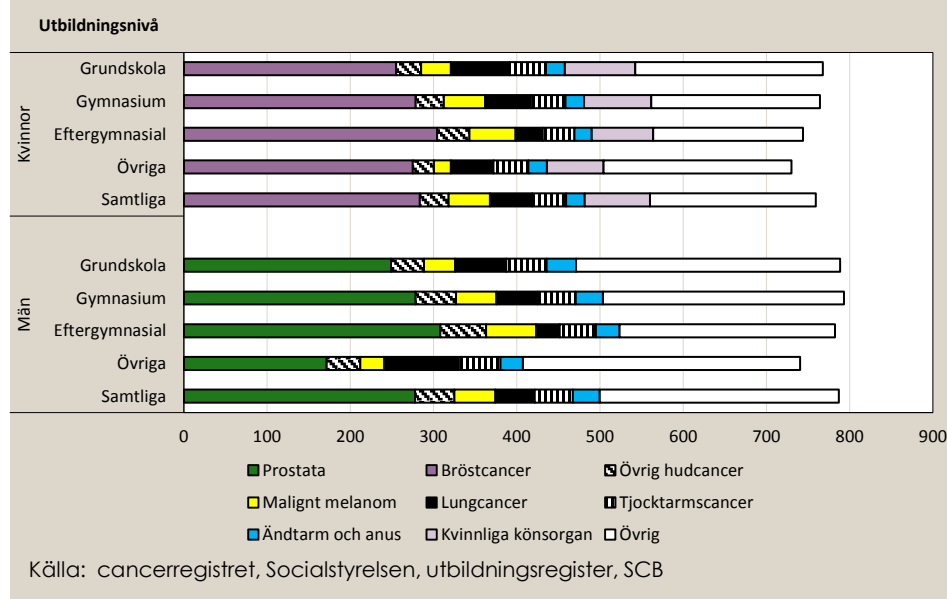
Insjuknande efter utbildningsnivå

I gruppen med grundskola som högsta utbildningsnivå är den åldersstandardiserade incidensen av lungcancer 71 fall per 100 000 invånare för kvinnor och 61 fall per 100 000 invånare för män. Det är mer än dubbelt så högt som i gruppen med eftergymnasial utbildning, där siffrorna är 33 och 29 för kvinnor respektive män. Skillnaden i lungcancerincidens speglar sannolikt skillnaden i rökvanor. Andelen som röker dagligen är nästan 3 gånger så hög i gruppen med endast förgymnasial utbildning jämfört med gruppen med eftergymnasial utbildning [1]. Högre insjuknande bland personer med lägre utbildningsnivå kan också ses för tjock- och ändtarmscancer.

För bröstcancer, prostatacancer, malignt melanom och annan hudcancer är förhållandena de omvända med högre incidens bland eftergymnasialt utbildade bland personer med grundskola som högsta utbildning. Högre incidenser av bröst- och prostatacancer bland högutbildade kan vara ett resultat av högre deltagande i screeningprogram och större användning av PSA-tester. Skillnaden i hudcancerincidens tros bland annat bero på skillnader i solvanor.

Figur 3. Cancerincidens efter utbildningsnivå, 5-års medelvärde

Antal fall per 100 000 åldersstandardiserad incidens, 2011-2015

Geografiska skillnader i cancerincidens

Det finns geografiska skillnader i cancerincidens mellan länen. Till exempel är incidensen för bröstcancer, hudcancer och malignt melanom högre i de södra länen jämfört med de norra länen. I Stockholms län pågick 2012–2014 en studie om prostatacancer [2]. Ett större antal prostatacancerfall upptäcktes under studien vilket fick incidensen av prostatacancer i Stockholms län att öka under en period.

Basalcellscancer

Socialstyrelsen samlar sedan 2004 in uppgifter om basalcellscancer (BCC). Basalcellscancer är en godartad tumörform som är den vanligaste formen av hudcancer men utgör ett folkhälsoproblem då så många som 45 000 personer drabbas varje år. Solens ultravioletta strålning är sannolikt en väsentlig orsak till uppkomsten av BCC.

Referenser

1. Folkhälsan i Sverige 2016. Stockholm: Folkhälsomyndigheten; 2016.
2. Prostate cancer screening in men aged 50–69 years (STHLM3). A prospective population-based diagnostic study; Volume 16, No. 16, p1667–1676, December 2015.

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information i Excel-filen:

www.socialstyrelsen.se/publikationer2017/2017-1-14

För dig som vill göra egna sökningar i statistikdatabasen:

<http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/cancer>

Kontakt:

Staffan Khan

Telefon: 075-247 38 40

E-post: staffan.khan@socialstyrelsen.se

Shiva Ayoubi

Telefon: 075-247 30 51

E-post: shiva.ayoubi@socialstyrelsen.se